

ἀν καὶ ὀλιγοδάπανος, ἔψευσε τὴν κοινὴν δόξαν, ὅτι ἀγνῶς ἀρπαγῆς δὲν εἶχε τὰς χεῖρας. Δύο ἦσαν, ἔλεγε, τὰ κατορθώματά του ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος· συνήθισε τοὺς χωρικοὺς τῆς Πελοποννήσου νὰ μὴ φεύγωσι βλέποντες Τούρκους καὶ νικώμενοι νὰ μὴ προσκυνώσι. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐν τῇ συνελθείσει ὑπερισχύουσα καὶ ἐν δημοφροσύνῃ ἐργαζομένη τριανδρία.¹

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΑΤΡΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ

(M. de Chasseloup-Laubat.)

... Σεῖς δὲ, ὦ προσφιλέμου τέκνα, τὰ ὁποῖα θὰ μείνετε πολὺ νέα, φεῦ! μετὰ τὸν θάνατόν μου, ἀναγινώσκετε ἐνίοτε τὰς τελευταίας ταύτας σκέψεις τοῦ πατρός σας. Μένετε πάντοτε ἠνωμένοι. Κανὲν συμφέρον ἅς μὴ σᾶς διαχωρίσῃ ποτὲ, τὰ πάντα δὲ ἅς μένωσι κοινὰ μεταξὺ σας ὅσον τὸ δυνατὸν πλεῖότερον καιρὸν. Ἀγαπᾶτε καὶ ἐπιμελεῖσθε τὴν μητέρα σας· ὑποστηρίξατέ την, ἀφιερῶθητε εἰς αὐτήν. Πρὸ παντὸς ἄλλου ἐστὲ τίμιοι, φιλαλήθεις, εὐθεῖς· τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον φέρετε, ὑπῆρξεν ἀκηλίδωτον πάντοτε. Ἐστὲ ἄξιοι αὐτοῦ.

Ἐάν ποτε ἔχητέ τινα ἰκανότητα, ἀποφύγετε πᾶσαν μχταιοφροσύνην· τηρήσατε διὰ παντὸς χαρακτῆρα ἀνεξάρτητον· ἐστὲ οἰκονόμοι καὶ σώφρονες· μὴδὲ πλάσετε εἰς ἑαυτοὺς ἐπεισάκτους ἀνάγκας. Ὁ τίμιος ἄνθρωπος γνωρίζει νὰ ἦνε εὐλικρινής. Δὲν γνωρίζω ποῖαν περιουσίαν θὰ ἔχετε μίαν ἡμέραν· ἀλλ' εἴτε μεγάλη εἴτε μικρὰ εἶνε, κατορθώσατε νὰ κανονίσῃτε τὸν βίον σας συμφώνως μὲ αὐτήν. Ἐργάζεσθε δὲ πάντοτε, ἐργάζεσθε! Ἐπὶ τέλους ἐστὲ ἄνδρες, ἄνδρες ἐλευθεροί· καὶ ἂν ἡ τύχη σᾶς φέρῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν ὁμοίων σας, μείνατε ἀπλοῖ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, οὐδέποτε θεραπευτικοὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους σας, πάντοτε δ' εὐμενεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἐάν δ' ἐκλήθητε ὑπὸ τῆς Θεῆας Προνοίας εἰς τὸ νὰ προσφέρετε ὑπηρεσίας τινὰς εἰς τὸν τόπον σας, εὐχαριστήσατε μὲν αὐτήν ἐν πάσῃ ταπεινοφροσύνῃ διότι σᾶς ἐξέλεξεν ὄργανον τῶν βουλῶν αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ υπερηφανευθῆτε διὰ τοῦτο. Οἱ κενόδοξοι καὶ οἱ ἀυλικοὶ εἶνε οἱ ἐπικινδυνότεροι ἐχθροὶ τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος.

Δ.

ΜΑΝΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Πρὸς τὴν ἐρώτησιν τῆς μανιατικῆς κατηχήσεως: «Τίς εἶσαι;» ἡ ἐντελής ἀπάντησις εἶνε: — Ἐλευθερὸς ἀνὴρ. «Ποῦ στηρίζεται ἡ ἐλευθερία σου;» — Εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν προγόνων μου. «Ποῖοι ἦσαν οἱ πρόγονοί σου;» — Σπαρτιαταί. «Ποῖα εἶνε τὰ καθήκοντα τοῦ μανιάτου;» —

Σέβας πρὸς τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας, περιθαλίψις τῶν γονέων, σκέψις πρὸ τῆς ὑποσχέσεως καὶ πίσις περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἐκδίκησις τῶν προσβολῶν καὶ ἀγάπη τῆς ἐλευθερίας, ὡς μεγίστου ἀγαθοῦ, μέχρι θανάτου.¹

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓ. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Τ' αἰ Νικολοβάρβαρα κάνει νερά καὶ χιόνια.

Ἄπο τῆς ἑορτῆς δῆλον ὅτι τῆς ἀγίας Βαρβάρας (4 Δεκεμβρίου) μέχρι τῆς τοῦ ἁγ. Νικολάου (6 Δεκ.) Καὶ ἄλλως:

Γ' αἰ Νικολοβάρβαρα οἱ τοῖχοι ὄρναινον, μὰ ἴς τὰ Φωτοκάλαντρα ἀποξυλόνουν.

Φωτοκάλαντρα, αἱ δώδεκα ἡμέραι ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Θεοφανίων. Ὁμοίαι εἶναι καὶ ἡ ἀκόλουθος:

Ἢ Βαρβάρια βροβαρίζει καὶ ὁ Σάββας σαβανώνει καὶ ὁ Νικόλας παραχώνει.

Ἡ σημασία τῶν λέξεων τούτων, αἵτινες βεβαιωμένως ἐτέθησαν χάριν τῆς παραχίσεως, εἶναι περίπου ὅτι ἀπὸ τῆς 4ης μέχρι τῆς 6ης Δεκεμβρίου ἐπικρατεῖ ψυχὸς δριμύ καὶ χιών. Καὶ ἡ ἐπομένη παροιμία ἐκφράζει εἰκονικῶς ὅτι κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Νικολάου πάντοτε σχεδὸν χιονίζει.

Ὁ αἰ Νικόλας ἀσπρίζει τὰ γένητα του.

Διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην καὶ γέρος ἐνίοτε ἀποκαλεῖται ὁ ἅγιος Νικόλαος, ὡς ἐν τῇ ἀκολουθῷ παροιμίᾳ:

Πότε εἶναι ἡ καρδιά τοῦ χειμῶνος;

Ἐμπρὸς ὀπίσω τοῦ Χριστοῦ, τοῦ γέρου τοῦ Νικόλα.

Ἦτοι ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τοῦ ψύχους παρατηρεῖται συνήθως ἡμέρας τινὰς πρὸ ἢ μετὰ τὰ Χριστούγεννα, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Νικολάου. Τὴν αὐτὴν ἰδέαν καὶ ἄλλως ἐκφέρει ἕτερα παροιμία:

Γύρω-γύρω τοῦ Χριστοῦ ἡ κορφή τοῦ χειμῶνος.

ἢ:

Νικολίτσα Βαρβαρίττα, ἔμπρὸς ὀπίσω εἶν' ὁ χειμῶνας.

* Χειμωνιάτικη Γέννα, καλοκαιρινὴ χαρὰ.

Ὅταν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων ὁ χειμὼν ἦναι δριμύς, τὸ θέρος εἶναι εὐάρεστον.

* Χριστούγεννα χριστόγινα, Φῶτα φωτεινά, Ἀποκρητὶς ἀποκλεισταίς, Λαμπρὰ καλοεργημένη, εἶν' ὁ χρόνος ὁ καλός.

Τὸ ἔτος προμηνύεται εὐτυχὲς ὅταν κατὰ μὲν τὰ Χριστούγεννα χιονίζῃ, κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανίων ὁ καιρὸς ἦναι εὐδιδος, κατὰ τὸ Πάσχα βροχερὸς, καὶ κατὰ τὰς Ἀπόκριω βροχαὶ ῥαγδαίωταται ἀποκλείουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς οἰκίαις των.

1. Ἱστορ. τῆς Ἑλλάς. Ἐκπαιδευτικὸν Σ. Τριαντάφυλλου.

1. Ἱστορ. τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Κ. Μ. Βαρθολομαίου, β'.